

UPUTSTVO ZA UZORKOVANJE ZEMLJIŠTA

Šta se dobija analizom zemljišta?

Analizom zemljišta na parametre kontrole plodnosti, poljoprivredni proizvođači dobijaju **PREPORUKU o pravilnom đubrenju za naredne 4 godine** u smislu količine đubriva kao i vremena njegove primene.

Ova mera dovodi do značajne racionalizacije upotrebe đubriva u odnosu na kod nas zastupljeno đubrenje bez prethodnih analiza zemljišta. Investicija u analizu zemljišta se višestruko isplati jer se adekvatnom primenom đubriva mogu postići uštede u novcu, povećanje prinosa i veći profit.

Prema Zakonu o poljoprivrednom zemljištu (Sl. glasnik RS 62/06, 65/08, 41/09) vlasnik, odnosno korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta vrši kontrolu plodnosti i evidenciju količine unetog mineralnog đubriva i pesticida. Kontrola plodnosti vrši se po potrebi, a najmanje svake pete godine.

Zašto je važno pravilno uzeti uzorak zemljišta?

Od pravilnog uzimanja uzoraka zemljišta zavise i rezultati analize, te prema tome i ispravnost zaključaka i mera koje se predlažu.

Šta je prosečan uzorak zemljišta?

Prosečan uzorak se **sastoji od 20-25 pojedinačnih uzoraka** zemljišta (broj zavisi od veličine površine proizvodne parcele) koji se mešaju i pravi se prosečan uzorak (princip: što je veći broj pojedinačnih uzoraka – prosečan uzorak bolje predstavlja parcelu)!

Prosečan uzorak zemljišta potiče **sa proizvodne parcele površine maksimalno do 5 ha**, ujednačene po nadmorskoj visini i kvalitetu zemljišta. Ukoliko je parcela neujednačena (po nadmorskoj visini, nagibu, boji i kvalitetu zemljišta, gajenoj biljnoj vrsti...) broj uzoraka zavisi od broja postojećih celina.

Ukoliko je površina parcele veća od 5 ha, parcela se deli na više delova sa kojih se uzima prosečan uzorak zemljišta.

Pod proizvodnom parcelom se podrazumeva parcela koja je u proteklih nekoliko godina korišćena kao jedna celina (na celoj površini jedna biljna vrsta, ista agrotehnika – npr. đubrenje).

Kada uzorkovati?

Vreme uzorkovanja zemljišta je **NAKON SKIDANJA USEVA** (leto – ukoliko je predusev ozima strnina ili jesen – posle jarih useva) Vreme uzorkovanja za voćnjak i vinograd je nakon ili pre početka vegetacije, najpoželjnije pre osnovne obrade zemljišta.

Kretanje po parceli

Kretanje po parceli može da bude **po tzv. »šahovskom rasporedu« ili »po dijagonali«**, važno je da prosečan uzorak predstavlja što je moguće ravnomerniji raspored pojedinačnih uzoraka po čitavoj površini parcele. Od ivice parcele udaljiti se 10m.

Kako uzorkovati?

Potreban pribor: **sonda ili ašov** i 1 kofa (za voćnjak i vinograd 2 obeležene kofe), PVC kesa, olovka i papir.

Pojedinačni uzorci se uzimaju sondom ili ašovom na dubini od 0-30 cm na parcelama koje su u ratarskoj i povrtarskoj proizvodnji, odnosno na dubini od 0-30 i 30-60 cm na parcelama koje su u voćarskoj i vinogradarskoj proizvodnji.

Ovaj postupak se ponovi sa **20-25** ravnomerno raspoređenih mesta po celoj površini parcele, pri čemu se pojedinačni uzorci sa iste dubine ubacuju u istu kofu. Nakon uzimanja poslednjeg pojedinačnog uzorka, **zemlja u kofi se dobro izmeša**, usitne se veće grudve i odstrane se kamenje i biljni delovi.

Količina zemljišta koju treba dostaviti

Nakon ponovnog mešanja zemlje u kofu u polietilensku vrećicu se stavi **oko 0,5-1 kg zemlje**, a višak zemlje se baci.

Potrebni podaci o uzorku

Zatvorenu polietilensku vrećicu staviti u veću kesu u kojoj je ubačena etiketa sa podacima vezanim za uzorak zemljišta:

1. ime i prezime,
2. adresa (ulica i broj, mesto, poštanski broj) i telefon korisnika,
3. katastarska opština,
4. katastarski broj,
5. veličina parcele,
6. dubina sa koje je uzet uzorak,
7. planirane biljne vrste za gajenje u naredne četiri godine,
8. u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji naglasiti da li je voćnjak/vinograd u podizanju ili u eksploataciji